

25 december 2021 – Eerste Kerstdag

**‘U zult het de naam Jezus geven,
want Hij zal Zijn volk redden van hun zonden’**

Mattheus 1, vers 28 t/m 25

Een paar maanden geleden zei een jongvolwassene, die eigenlijk alleen met Kerst naar de kerk kwam tegen mij: ‘Het raakt mij niet zo, het is eigenlijk altijd hetzelfde wat je hoort.’ Ik heb deze jongvolwassene toen eerst maar uitgenodigd om ook naar de andere diensten te komen, omdat het in de kerk echt niet altijd over de geboorte van de Heere Jezus gaat. Maar ik kan me bij zijn gevoel ook wel iets voorstellen hoor: weken zijn wij met de Kerstdagen bezig. Allemaal liederen, gedichten, teksten en kreten komen op je af, door de brievenbus, in je mailbox, op Facebook en Insta. Allemaal Kerstvieringen (behalve in coronatijd dan)... en dat gaat inderdaad allemaal over hetzelfde... Maar ik heb deze Kerstdagen daarom een prachtig Bijbelgedeelte uitgezocht, namelijk het Kerstverhaal volgens Mattheus. Mattheus geeft in precies één zin het hele Kerstverhaal weer. Eén zin..., klaar. Geen herders worden door Mattheus van stal gehaald, geen herberg waar geen plek meer was, geen kribbe, geen Zacharias en Elisabeth hieraan voorafgaand..., het Kerstverhaal in één vers. Wij horen bij Mattheus over een engel die aan Jozef vertelt (vers 21): ‘Maria, je verloofde, zal een Zoon baren en je zult Hem de naam Jezus geven, want Hij zal Zijn volk zalig maken (redden) van hun zonden.’ Klaar. Dat is het Kerstevangelie voor deze Kerstdagen.

Waarom houdt Mattheus het zo kort? Dat is niet, omdat hij vanwege de online diensten rekening wilde houden met de concentratie van de luisteraars thuis. Nee, als je de verzen hiervoor hebt gelezen, waarmee Mattheus begon, dan zie je dat Mattheus het helemaal niet allemaal zo kort mogelijk houdt. Mattheus geeft aan het begin van zijn boek een hele stamboom van allemaal namen van het voorgeslacht van Jozef. Mattheus spreekt dus wel behoorlijk uitgebreid, maar op een heel andere manier dan Lukas met zijn herders, kribbe en engelen. Mattheus wil aan het begin van zijn levensbeschrijving van Jezus namelijk twee dingen duidelijk maken: *Wie Jezus is en waarom Hij is gekomen*. Daar wil ik met u en jou in de preek uitgebreid naar kijken - want je dacht toch niet dat ik het bij die ene zin van Mattheus zou houden? – *Wie is Jezus nu en wat betekent Zijn komst voor u en mij?*

We gaan naar Mattheus:

Mattheus moest aan het begin van zijn verhaal eerst iets duidelijk maken aan zijn joodse lezers. Die joodse lezers, het volk Israël was al eeuwenlang in verwachting van een beloofde Redder. God had door de profeten die eeuwen

geleden hadden gesproken steeds beloofd dat Hij een Redder zal sturen. Iemand Die het volk zal redden van de vijanden. Die rust voor het land zal brengen. Vrede, shalom. Vrede op aarde. Die Redder zou plaatsnemen op de troon van David. Maar de troon van David, het koningshuis van Israël, lag in puin – in de tijd van Mattheus was er al eeuwenlang geen koning meer – maar... God zal verandering brengen! Er zal een nieuwe koning David opstaan en plaatsnemen op Davids troon. ... Maar hoe kan het dan dat die Jezus van Nazareth volgens Mattheus die nieuwe Redder, de Messias van Israël is? Jezus kende men vanuit Nazareth, niet uit Bethlehem, de stad van David. En was Jezus eigenlijk wel echt uit het geslacht van David?

Nou, zo vertelt Mattheus, het zit zo: Jezus is geboren uit Maria. Maria was, op het moment dat zij in verwachting was van Jezus, de verloofde van Jozef, een man uit het nageslacht van David. Jozef was van plan om Maria los te laten, want als je vrouw een buitenechtelijk kind verwachtte en dus overspel had gedaan, dan was daarmee het huwelijk eigenlijk al ontbonden. Dat gold voor je hele huwelijgstijd, maar ook voor de periode daarvoor, als het huwelijk al tussen de twee families was geregeld maar je nog niet echt als man en vrouw leefde, zoals bij Jozef het geval was. Jozef stond op het punt om zijn aanstaande vrouw te verlaten – want zo was dat volgens de Wet geregeld en Jozef was rechtvaardig, hij volgde de joodse wetten – maar toen werd hem van Godswege verteld hoe het zat dat Maria zwanger was. Maria heeft de vrucht in haar buik ontvangen van God. Uit de Heilige Geest, zo vertelde de engel. Zoals de Geest van God aanwezig was bij de schepping, zo was Hij nu ook aanwezig bij deze

nieuwe schepping, zo zou je kunnen zeggen. Jozef nam daarom toch Maria als vrouw en, toen Maria's Zoon geboren was, gaf Jozef deze Zoon de naam Jezus. En *dat* was belangrijk voor Mattheus, daarom vertelde hij juist dit stukje van het verhaal en liet hij de kribbe en alle andere details weg: met deze naamgeving werd Jezus door Jozef officieel erkend als behorend bij de familie van Jozef en dus ook bij het nageslacht van David. Met de naamgeving werd Jezus officieel opgenomen in de familie en ingelijfd in het geslacht van David. De naamgeving is namelijk het moment

dat de vader zijn kind erkent en het kind de officiële status krijgt van ‘zoon van’ of ‘dochter van’. Dat gaat bij ons iets anders. Bij ons moet je daarvoor naar het gemeentekantoor voor wat papierwerk. Ik weet nog wel dat ik dit heb gedaan bij mijn zoon, maar zo bijzonder was dat moment eigenlijk niet. Het enige bijzondere eraan, was dat ik vergeten was hoe je de naam van mijn zoon moest schrijven en dat ik bij de balie mijn vrouw stond te bellen om te vragen hoe je ook alweer zijn tweede naam moest schrijven... maar verder: een formaliteit. Jozef geeft het kind van Maria de naam, maar dat is even wat anders: hij erkent het daarmee als lid van zijn familie en zo is Jezus - Jezus uit Nazareth zoals de lezers van het Matteus-

evangelie Hem kenden - zo is Jezus *toch* uit het geslacht van koning David.

Nu zult u of jij misschien niet wakker hebben gelegen over deze kwestie hoe het kan dat Jezus toch uit het geslacht van David afkomstig was. Voor de joodse lezers was dit van groot belang en vanuit de Bijbel kan ik dat helemaal beargumenteren, maar een jongere zou misschien iets hebben van 'so what'? Ik wil daarom even iets anders noemen bij deze Jozef:

God is toch wel een heel bijzondere weg gegaan hè? Wij vieren hier in Nederland nu Kerstfeest, omdat uit een koningshuis in Israël van zo'n 3000 jaar terug... na een millennium wachten... eindelijk de grote Troonsopvolger is gekomen. Tussen koning David en de geboorte van de Heere Jezus zat zo'n 1000 jaar. Duizend jaar vol wendingen, bijzonder veel narigheid, hardnekkig ongeloof van koningen, gruwelijke praktijken (wat hebben veel troonsopvolgers na David een slechte dingen gedaan, maar ook David zelf al), gevangenschap van het volk Israël, heel het land Israël is tot een puinhoop geworden en de ellende ging maar door... en toen kwam *na duizend jaar* Jezus. Wat een geduld heeft God laten zien dat Hij deze weg, al die jaren, die eeuwen, die duizend jaar door, met de mensen is gegaan, tot op Jezus.

Wij hebben het er in deze tijd vaak over dat wij geduld moeten hebben hè? Weer niet bij elkaar kunnen komen met Kerst, het tweede jaar op rij. En 'wij zijn er nog lang niet vanaf hoor!', zo hoor ik zo vaak mensen elkaar bemoedigen. Het coronaverhaal gaat maar door en duurt maar voort. Je wordt er soms moedeloos van. Gefrustreerd. Weer die quarantaine. Grrr! Maar... hoe lang heeft God wel geduld gehad met deze wereld? Wat een bijzonder lange weg is Hij met ons gegaan om Zijn Goddelijk vaccin te brengen, een weg van een jaar, twee jaar...? Nee, 1000 jaar. En wat heeft Hij in al die tijd de mens vaak op zijn slechtst gezien – want: zo van Hem afgeweken, zo ver van elkaar verwijderd als mensen – maar God ging met deze wereld door. In deze tijd dat ons geduld behoorlijk aan het opraken is en wij 'helemaal klaar zijn met corona', vieren wij dat Gods geduld met ons zoveel duurzamer en bestendiger is gebleken. Dat God door heel die geschiedenislijn die Mattheus trekt, met zo bijzonder veel geduld Zijn plan met deze wereld heeft voltrokken. ... Ja, ik begrijp lang niet alles van die weg van God met deze wereld en dat plan van God met deze wereld hoor! Vraag mij niet waarom zo en waarom zo lang. Vraag mij niet waarom die weg via Israel loopt en via dat voor het grootste deel van de wereld onbekende koningshuis van David. Vraagt mij niet waarom God niet eerder heeft ingegrepen en niet eerder ingrijpt (althoewel: stel je voor dat God nu zou ingrijpen en wij ons zouden moeten verantwoorden...) Ik begrijp nog heel veel niet van Gods route naar het Kerstfeest toe en ook de route daarna niet. Maar wat ik nog het minst begrijp is Gods geduld en trouw: dat Hij zo op geheel eigen manier - op Zijn Goddelijke wijze waar ik niet bij kan - redding brengt voor deze wereld. Een nieuw begin voor de wereld in dat Kind dat Jozef de naam Jezus moest geven. Wat een volhardende trouw! Wat een ongelooflijk geduld! Dat moet wel een heel bijzondere liefde zijn, of niet?

En waaruit bestaat die redding dan die deze nieuwe Koning zal gaan brengen? Wat vieren wij met Kerst? We gaan weer even terug naar die ene zin, waarmee Mattheus het hele Kerstgebeuren samenvatte (vers 21): zij (Maria) zal een Zoon baren en jij (Jozef) zult Hem de Naam Jezus geven, *want Hij zal Zijn volk zalig maken (redden) van hun zonden*. Redding van hun zonden. Dat is de kern. Mee eens? Zou je dat als antwoord geven, als je op straat zou worden gevraagd wat volgens jou de ware Kerstgedachte is? 'Nou, dat God mij redt van mijn zonden, dat is het aller mooiste wat ik kan bedenken.'

Ik wil daar even iets over zeggen. Redding *van onze zonden*. Hier ziet blijkbaar het pijnpunt. Hier is niet alles mee gezegd hoor. Die redding die Jezus brengt is nog breder dan vergeving van onze zonden – dat komt straks nog – maar blijkbaar is dit het pijnpunt: die zonden. Dat er wat kapot is gegaan in onze verbinding met God. En dat werkt zo door hè? Door alles heen. Toen ik drie weken geleden preekte over Adam en Eva heb ik daar iets over verteld: hoe die breuk die er tussen God en ons mensen is gekomen tot een repeterende breuk is geworden: er is verwijdering ontstaan tussen God en ons..., maar daardoor ook verwijdering ten opzichte van elkaar, verwijdering van de mens ten opzichte van de rest van de natuur – hoe actueel wil je het hebben met al onze klimaatzorgen? – maar ook verwijdering ten opzichte van jezelf: je begrijpt jezelf soms niet meer, je schaamt je soms, je komt er met jezelf niet uit. Die relatie met God en die relatie met anderen, met de wereld om ons heen en met onszelf... dat heeft alles met elkaar te maken. Als die verbinding met God niet goed zit, dan heeft dat zijn uitwerking op heel veel andere verbindingen. Maar ook andersom: als de verbinding met anderen niet goed zit, kan dat je verbinding met God behoorlijk verstoren. ... Nu, Gods reddingsplan waar Hij zoveel tijd voor heeft uitgetrokken en waar Hij zoveel geduld bij heeft getoond, pakt het probleem bij de kern aan: *de zonde*. Die verstoring op de lijn naar God toe en de lijn naar anderen toe.

Zie je die verstoring ook bij jezelf aanwezig? Heb je er ook last van? Of ben je er wat ongevoelig voor, of voor geworden? Ik hoop dat je deze Kerstdagen vanuit een zuivere, echte verbinding met God mag beleven. Want dat is het allerbelangrijkste. Het gaat in de redding die Jezus brengt om een bevrijding van binnenuit..., een redding die niet in de hele woordenstroom van deze preek over de hoofden heengaat, maar die door je heen gaat. Het echte probleem zit namelijk niet boven ons, naast ons, onder ons, maar *binnenin* je. En de bevrijding die God je wil geven met Kerst is daarom ook niet iets vaags boven je, of naast je, maar een bevrijding van binnenuit..., een bevrijding die vervolgens heel je leven doortrekt.

En wat is die bevrijding dan? Vergeving van zonden, zo zegt Mattheus, maar dat betekent nog meer. Ik leg het uit: Het christelijk geloof wordt wel eens versimpeld tot: je moet goed leven, de Tien Geboden houden... en als je dat niet goed doet, moet je vragen om vergeving.. en als God je dankzij Jezus vergeeft, dan mag je later naar de hemel... en anders ga je naar de hel.' Zo wordt wel eens buiten de

kerk - en ik denk eigenlijk ook binnen de kerk – het geloof beleeft alsof het daarom gaat. Maar wat voor beeld heb je dan van God hè? Een soort strenge meester, die heel de dag je controleert of je fouten maakt? En die wonderlijk maar waar, ondanks je fouten, toch een krul door je gebrekkige werk zet? Want ja, 'het is Kerst geworden.'

De vergeving van de zonden, waarvoor Jezus is gekomen, betekent veel meer. Je kunt beter aan een ander beeld denken, dan een meester en zijn rode pen waarmee hij een streep zet of een krul maakt in je schrift. Ik denk bij het Kerstfeest aan een loodgieter. Ik weet niet of u het wel eens hebt gehad, maar het is bijzonder vervelend als je in huis een lekkage hebt doordat het ergens is verstopt. Je ziet het lekken – er is dus iets verkeerd – maar je weet niet waar het probleem zit. De loodgieter bellen. Die moet het uitzoeken. In ons vorige huis moest de loodgieter zelfs de kruipruimte in om een verstopping op te lossen. Tjonge, wat zag hij eruit, toen hij weer naar boven kroop. Wat was die persoon toen smerig geworden... Respect voor zijn werk! Maar hij had het gevonden en opgelost. Het water kon weer doorstromen. Alles ging weer stromen. Gelukkig! Nou, dat bedoelt de Bijbel met de redding van de zonden, waarvoor Jezus is gekomen. God is niet de Meester die over je schouder meekijkt, je fouten ziet, maar er gelukkig overheen kijkt en dankzij Jezus toch een krul zet. God is die Loodgieter Die zelf vieze handen heeft gemaakt. God als Kind in de kribbe, meer vernederend kan niet.. Ja toch: God, door mensen aan het kruis gehangen. God Die al onze vernederende vuilheid op Zich heeft genomen... om het weer te laten stromen in ons leven... om weer leven en vreugde op deze wereld te geven.

Want: het lekt op deze wereld. Er is echt iets mis. Die verbinding met God is verstopt geraakt. En daardoor kan het op allerlei punten in het leven gaan lekken en schade veroorzaken. Je ziet het om je heen. Maar... God heeft Zijn Zoon als loodgieter gestuurd. Die heeft de verstopping verwijderd – de vergeving van de zonden – en daardoor mag het weer stromen, stromen zoals het nog nooit heeft gestroomd!

Als de profeet Jesaja, die door Mattheus regelmatig wordt geciteerd, over die redding spreekt die de Redder zal brengen, dan noemt hij ook de vergeving van zonden. Misschien herinnert u zich nog de tekst waarmee wij de Adventstijd zijn begonnen vier weken geleden (Jesaja 40, vers 1): 'Troost, troost, mijn volk, spreek naar het hart van Jeruzalem en roep haar toe dat haar strijd vervuld is, dat haar ongerechtigheid verzoend is, dat zij uit de hand van de HEERE het dubbele ontvangen heeft voor al haar zonden.' De vergeving van zonden dus. Maar als Jesaja op andere plaatsen in zijn boek spreekt over die redding die Jezus zal brengen, dan heeft hij het over een compleet nieuwe wereld: een wereld waar leeuwen en koeien samen grazen, waar kleine kinderen spelen bij het hol van een slang, een wereld waar geen angst meer is, waar geen spanningen meer zijn, waar vrede is, vreugde, rust.

Vergeving van zonden, dat is dus echt veel meer dan: ik word niet afgerekend op mijn fouten en mag straks bij God in de hemel zijn. Het is een compleet nieuw leven dat God voor je op het oog heeft!

En wat is dat nieuwe leven dan? Heel kernachtig – want zo kennen wij Mattheus inmiddels: **God met ons**. Dat betekent de komst van Jezus. Niet: God zet een deur open. Geeft nog een kans. Strijkt het weer glad. Is altijd bereid tot vergeven. Nee: *God wil bij ons zijn. Is bij ons*.

Maar merk je daar soms weinig van? Dat kan kloppen. Want God is misschien op een andere manier bij ons, dan je zou verwachten. Zoals Jezus heel klein en kwetsbaar ter wereld kwam, zo zal de kerk zich ook vaak klein en kwetsbaar in de wereld bevinden. God is met ons, betekent niet: 'alles is mooi, alles komt goed'. Nee, voor christenen is de weg achter Jezus aan vaak een weg van lijden. Lijden aan de wereld. Lijden aan het onrecht in de wereld. Lijden, omdat je bij Diegene hoort Die door deze wereld is verworpen, geen plaats heeft ontvangen maar een leven leefde van kribbe tot kruis. Maar ondanks dat, ja juist in dat lijden en in die strijd is God nabij. Want er is een wissel omgezet, een definitief nieuw begin gekomen.

God met ons, zo begint Mattheus het Evangelie. En midden in zijn evangelie horen wij Jezus (inmiddels volwassen geworden) zeggen: *waar twee of drie in Mijn Naam bij elkaar zijn, daar ben Ik in hun midden*. God met ons! En helemaal aan het einde van het Mattheus-evangelie, als Jezus terugkeert naar Zijn Vader, dan zegt Hij: *Ik ben met jullie, alle dagen, tot de voleinding van de wereld. God met ons*. Dat maakt het verschil! Als je het uit moet houden in coronatijd. Maar ook als je de zin van het leven even kwijt bent. Als je veel in je leven hebt te dragen. Als je als christen te maken krijgt met vervolging, zoals in veel landen op deze wereld. Als je blokt voor je toetsen. *Je hoeft nooit meer los te zijn van God!* Als je je inzet voor Gods nieuwe wereld. Als je je leven geeft voor je medemens. Als je probeert anderen te vertellen wie Jezus voor je is. Als je in stilte bidt voor je kinderen die zijn afgehaakt. God met ons. Gewoon in het leven van elke dag. Met Zijn onvoorstelbare geduld. Met Zijn volhardende trouw. Met Zijn allesgevende liefde. En als je daaruit leeft, zo met Jezus leeft..., dan leer je wat echt leven is..., wat echte vrijheid is..., wat echte zekerheid is..., wat echt zin geeft.

*Lof aan U die eeuwig leeft
en op aarde vrede geeft
Gij die ons geworden zijt
taal en teken in de tijd
Al uw glorie legt Gij af
ons tot redding uit het graf
dat wij ongerept en rein
nieuwgeboren zouden zijn*